SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, Located
in all Principle Cities of the
United States.
SANDARA
814 W. 33rd Street, Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XXI — PENKTADIENIS, VASARIO (FEBRUARY 2 D., 1934 M. — No. 5

BRUOŽAI

Rašo V. G.

Kuom Svarbi Vasario 16 d.?
Pavojus Lietuvai—Nedingo.
Prez. Roosevelto Doleris ir Auksas.
Kiti apie Musų Kalbos Svarbą.

Šis mėnuo primena mums vieną svarbią šventę—Vasario 16. Tai Lietuvos nepriklausomybės diena. Ji pasitaiko tik sykį į metus ir yra beveik vienintelė tautinė Amerikos lietuvių šventė. Minėdami ją mes pasidžiaugsim savo praeities laimėjimais, prisiminsim pačią Lietuvą ir aptarsim tolesnį veikimą.

Nemanykim, kad Vasario 16 dienos pagerbimas yra vien tik tuščias formalumas. Jo praktiška vertė yra didelė ir neišmatuojama.

* * *

Pati Lietuvos nepriklausomybė nors sunkiai iškovota, tačiau dar vis tebėra pavojuj. Pradžioj šių metų susilaukėm dar vieno piršlio asmenyje pono Hitlerio, kuris atvirai kalba apie pasisavinimą ne tik Lietuvos, bet ir kitų Pabaltijos kraštų.

Aišku, jog iš trijų pusių apsupta nedraugingais kaimynais, Lietuva negali buti rami. Musų tauta yra priversta budėti ir saugoti savo nepriklausomybę.

* * *

Prez. Roosevelt neseniai šventė savo gimimo dieną. Jam, berods, dabar yra 52 metai amžiaus.

Amerikos žmonės jį širdingai pasveikino ir visoj šaly suruošė arti 10,000 "parių" arba pokilių.

Prezidentas gražiai atsidėkojo ne tik žodžiu, bet ir nuo savęs suteikdamas Amerikai savotišką dovaną. Jis stabilizavo dolerį ir jo vertę nustatė 59 centus auksu. Dabar galima laukti kainų pakilimo ir uždarbio padidėjimo. Bet ar nupiginus dolerį beveik pusiau sugrįžš normalus laikai, kol kas sunku atspėti.

* * *

Pereitam šeštadieny Chicagoj įvyko didelis lietuvių banketas "Lituanica" gatvės pagerbimui. Dalyvavo nemažai ir miesto valdžios atstovų.

Kas mus nustebino, tai vieno miesto tarybos nario prakalba, kurioj jis ragino neužmiršti savo gimtos kalbos ir didžiuotis esant lietuviais. "Savo namuose vartokit lietuvių kalbą ir mokinkit jos savo vaikus; angliškai jie išmoks patys.." Šitokie pareiškimai reiktų mums įsitėmyt.

* * *

SLA. nariai dabar laukia antrųjų balsavimų. Pastariosios nominacijos parodė, jog didelė didžiuma narių ne tik nepasmerkė Pittsburgho SLA. seimo atliktų žygių, bet neabejojančiai jiems pritarė.

Bet Pildomoji Taryba dar neišrinkta. Kandidatai turės dar du syk pereiti per koštuvą iki jie galės užimti savo vietas. Svarbiausiu rupesniu dabar bus išrinkti į prezidentus sąžinišką ir patikimą asmenį.

* * *

Atvykęs į Ameriką žinomas Lietuvos rašytojas ir žurnalistas p. A. Vitkauskas žada čia išbuti apie trejetą metų ir studijuoti vietinį gyvenimą. Sugrįžęs savo tėvynėn jis aprašys ką matė ir patyrė.

Mums atrodo, jog p. A. Vitkauskas galėtų dar daugiau padaryt. Vietoj aiškinti Kauno žmonėm apie Ameriką jis turėtų atvaizduoti Lietuvą musų išeiviams ir patiems amerikonams.

* * *

Jau išėjo iš spaudos P. ir K. Jurgėlų (Jurgelevičių) išverstoji didžiojo karo apysaka W. T. Scanlon'o "DIEVE, PASIGAILĖK MUSŲ!" (God, have mercy on us). Įdomi 400 puslapių apysaka, kur gyvai aprašyta, kaip Amerikos kareiviai kariavo su vokiečiais 1918 m. Prancuzijoje. To karo baisybės atvaizduos geriau negu Remarko "Vakrų fronte nieko naujo"; taip tvirtina amerikonų spauda. Ši knyga laimėjo 1-ją premiją iš did. karo apysakų. Labai įdomus, naudingas skaitymas.

Knyga su gražiais, gerais apdarais. Ji galima įsigyti už $1.35 su persiuntimu (siunčiant "money order"-pašto perlaida): P. Jurgėla, 6908 So. Artesian Ave., Chicago, Ill.

Prizidentas Rooseveltas Sumažino Aukso Kiekį Doleryje

Žinios iš Lietuvos

PLĖS IR TOBULINS LINŲ GAMYBĄ

Valstybėms rengiantis karui ir ginkluojantis, pasaulinėje rinkoje jaučiama tendencija linų pluošto kainoms kilti.

Kadangi Lietuvoje linai užderа, tai norima linų pluošto gamyba išplėsti ir patobulinti. Iniciatyvos imas "Lietukis"; kuris daro žygių nupirkti Šiauliuose vieną kitą subankrutijusį fabriką ir Šiauliuose sukoncentruoti linų pluošto apdirbimą ir parengimą eksportui.

Bus keliama linų pluošto kultura. Čia prisidės žemės ukio rumai, ir įsteigtos agenturos linų pluošto derliui supirkinėti.

Tai didžiulei įmonei atidaryti ir eksploatuoti numatoma įsteigti akc. bendrovę, kaip dabar yra įsteigta "Maisto" bendrovė, kurios akcininkas butų kooperatyvų centrai.

AMERIKOS LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖS BYLOS

Žymiai nusmukusi Amerikos lietuvių prekybos bendrovė turi nemaža skolų, o taip pat bylų.

Šiomis dienomis minima bendrovė turėjo bylą su Tarptautiniu Banku. Savo laiku bendrovė užtraukė paskolą iš Tarptautinio banko,—apie 400,000 litų. Iš pradžių tie pinigai buvo gauti kaip paskola, o paskui už tą sumą Tarptautinis Bankas pirko akcijų. Akcijoms smukus, Tarptutinis Bankas pareikalavo pinigus atgal, skaitydamas, kad tie pinigai duoti kaip paskola.

Kauno Apygardos Teismas bylos nagrinėjimą atidėjo, nes truko davinių bylos aiškumui. Tačiau daugelis lietuvių amerikiečių del tos bylos nepatenkinti ir duoda atskirus skundus, įrodinėdami visokias apgavystes... Laukiama, kad ši byla bus gana sensacinga.

ESTIJOS UKININKAI STATO PETSO KANDIDATURĄ Į PREZIDENTUS

Sausio 15 d. Taline įvyko ukininkų delegatų konferencija, kurioje dalyvavo 60 ukininkų. Valstybės galva Pets pasakė ilgą, visą valandą užtrukusią, kalbą, kurioje apžvelgė dabartinę politinę padėtį ir vyriausybės veikimą. Konferencijos dalyviai Petso kalbai netuziastiškai pritarė. Paskui buvo svarstomi laukiami Estijos prezidento rinkimai. Vienu balsu nutarta išstatyti Petso kandidaturą. Pets sutiko.

TAIKOS METU GERA PROGA GINKLUOTIS

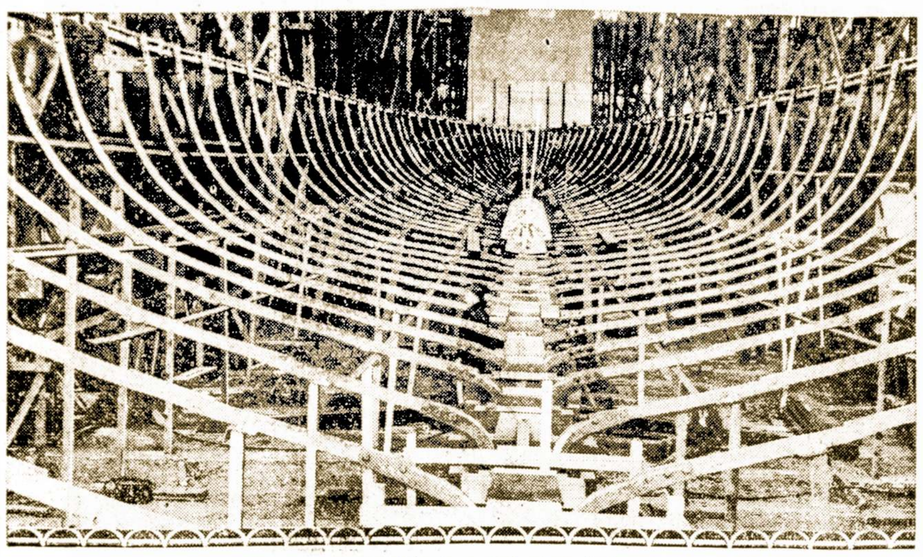

Kuomet visas pasaulis kalba apie nusiginklavimą, tai visos šalys skubiai ginkluojasi — stato karo laivus, orlaivius ir kitokius karo pabuklus. Čia, paveiksle, matome pradėtą statyti vieną didelį Dėdės Samo karinį laivą—U. S. S. Porter.

VOKIEČIAI NORI EITI Į SSSR ..... PER PABALTIJĮ?

Prancuzai išdavė Vokiečių planą

'Neuer Vorverts" rašo apie Pabaltijo valstybių neitralizacijos plano užkulisius. Vokiečių naciai sistematiškai ruošią Pabaltijy ir Ukrainoj savo "pastoges," kad butų galima tuos kraštus priruošti ekspansijai prieš Rusiją. Bet ant visos politikos galutinį vainiką uždėjęs Hitlerio planas, kurį jis gruodžio mėn. įteikęs Prancuzijos pasiuntiniui Berlyne Fransua Ponse. Vokietija norinti—per Pabaltijo valstybes—įsiveržti Rusijon ir susitaikyti su Lenkija, jeigu ji sutiktų vokiečiams nekliudyti "kituose reikaluose." Bet prancuzų užsienių reikalų ministerija, kaip tai rašė ir "Daily Herald," pasiuntusi šį planą Varšuvai ir Maskvai. Pasekmės buvusios tokios, kad šitos dvi valstybės pradėjusios ieškoti glaudesnio bendradarbiavimo su Pabaltiju (Suomija, Estija, Latvija ir Lietuva), kad jos sudarytų tvirtesnę užtvarą prieš vokiečių veržimosi į Rytus.

JAPONIJA NUSILEIDŽIA SSSR.

"Times" žiniomis iš Tokio, japonų užsienių reikalų ministeris Hirota pranešė Sovietų Rusijos ambasadoriui Jurenevui, kad netrukus bus paleisti Charbine suimti 6 Sovietų Rusijos geležinkelio valdininkai. Laikraščio žiniomis, Jurenevas po to pareiškė, kad Sovietų Rusija sutiksitnti priimti už Rytų Kinijos geležinkelį turinčią buti sumokėta suma popierinėmis jenomis, vietoje iki šiol reikalautų aukso rublių. Tokiu budu, priduria "Times," vėl pasirodė laisvas kelias pradėti derybas del Kinijos Rytų geležinkelio.

"Times," žiniomis japonų spauda spėja, kad užsienių reikalų ministeris Hirota nori, visų pirma, spresti geležinkelio klausimą, o paskui paskirti komisiją sienai tarp Sibiro ir Mandžiukuo nustatyti. Tuo, galimas daigtas, busiančios sudarytos sąlygos nepuolimo paktui tarp Sovietų Rusijos ir Japonijos sudaryti.

VOKIEČIŲ ORO LAIVYNAS LYGUS PRANCUZŲ ORO LAIVYNUI

Sensacinės Anglų žinios apie Vokiečių ginklavimąsi.

Anglų spauda paskelbė visą eilę dokumentų del vokiečių ginklavimosi. Šių metų gegužės 1d. vokiečių oro apsiginklavimas busiąs lygus Prancuzijos oro apsiginklavimui. Goringo išdirbtoje programoje numatoma pastatyti 294 lėktuvus. Tai busią karo lėktuvai, kurie mėtysią bonbas elektromagnetiška sistema, ir jie busią pastatyti po keturių mėnesių. Tuo laiku Vokietija turėsianti oro laivyną, susidedantį iš 1.750—2,100 lėktuvų.

GINKLŲ PREKYBA KINIJOJ

Šanchajus.—"China Weekly Revue" paseklbė įdomų straipsnį apie Anglijos, Amerikos, Prancuzijos ir Čekoslovakijos varomą prekybą su Tolimaisiais Rytais. Esą, tos valstybės, pasinaudodamos Kinijos neramumais, varo puikų biznį. Anglija nuo 1932 m. rugpiučio mėn. iki 1933 m. rugpiučio mėn. išvežė 46 mil. patronų ir nesuskaitomas daugybes kulkosvydžių ir tankų. Paskutiniu laiku Nankino vyriausybė užsakė Jungtinėse Valstijose kulkosvydžių ir amunicijos už 200,000 svarų sterlingų. Japonija irgi kasmet už kokius 400 mil. jenų ginklų ir amunicijos parduoda Kinijai.

Keistas dalykas. Japonai kinams parduoda įvairius karo pabuklus, kuriais vėliaus žudo juos pačius. Mat pinigas yra brangesnis ir už žmogaus gyvastį.

NACIAI RUOŠIASI PRIE "VALYMO"

Muencheno ruduose namuose sausio 4 d. įvyko vokiečių nacionalsocialistų partijos vadų suvažiavimas. Jame buvo pareikšta, kad kol kas narių priėmimo sustabdymas nebus atšauktas, kadangi ištisais milijonais padidėjus partijos narių skaičiui, visų pirma, bus pravesta nacionalsocialistų partijoję peržiurėjimo ir valymo akcija.

VOKIETIJOJ PRASIDĖS TIKRA DARBININKŲ VERGIJA

Darbdaviai bus "vadai," o darbininkai "pasekėjai."

Berlynas.—Naujai paskelbtas vokiečių įstatymas tautiniam darbui reguliuoti pačių vokiečių vadinamas pačiu "revoliucionieriškiausiu," kuris kada buvo įvestas į darbo sritį. Tuo įstatymu darbdaviai tampa "vadais," o darbininkai — "pasekėjais." Darbdavių federacijos ir profesinės sąjungos panaikinamos. Vokietija padalinama į pramonės apygardas. Kiekvienai apygardai vadovauja oficialus darbo įgaliotinis su diktatoriškomis galiomis. Kiekviena įmonė, kurioje dirba 20 ar daugiau darbininkų, turi turėti konfidencialinę kasmet perrenkamą, vietinės nacionalsocialistų organizacijos aprobuotą, vadų ir pasekėjų tarybą. Įsteigiami specialus socialinės garbės teismai, kurie teisvadų ir pasekėjų nusikaltimus. Tačiau visais atvėjais darbo įgaliotinių sprendimai yra galutiniai. Priešinimasis jo įsakymam baudžiamas smarkiomis bausmėmis ir kalėjimu.

SUOMIJA APIE VOKIEČIŲ PLANUS PABALTIJY

Suomių laikraščiai dar vis plačiai rašo apie vokiečių planus išsiplėsti į Rytų Europą. Ta proga pabrėžiama, kad, visų pirma, nukentėtų Latvija ir Estija, kur yra vokiškos mažumos su smarkiais palinkimais į Vokietiją. "Helsinkin Sanomat" yra nuomonės, kad patogiausias momentas Vokietijai pradėti žygį į tas valstybes, kur vokiečių baronai yra kitados valdę, butų, Rusijai įsivėlus į karą Rytų Azijoje. Nors Sovietų projektas garantuoti Pabaltijo valstybių nepriklausomybę neliko realizuotas, laikraštis mano, kad Sovietų Rusija ir toliau stengsis pastatyti stiprią sieną prieš vokiečių brovimąsi.

"Musų Laikraščio" redaktoriaus kun. J. Stankevičiaus nubaudimas už šmeižimą Visuomio vakar (I. 18) apyg. teismo patvirtintas.

Suv. Val. Valdžia Praturtėjo Dviem Bilionais Dolerių

DOLERIO NUPIGINIMU ROOSEVELTAS TIKISI PAGELBĖTI SKOLININKAMS PADIDINTI PINIGŲ CIRKULIACIJĄ IR IŠPLĖSTI PREKYBĄ SU UŽSIENIAIS

Washingtonas, Vas. 1 d. — Suvienytų Valstijų prezidentas F. D. Rooseveltas pasirašė kongreso priimtą bilių, kuriuo tapo sumažinta aukso kiekybė doleryje nuo 25.8 granų iki 15 ir 5-21 granų. Reiškia šiandien popierinio dolerio vertė butų tik 59 centai palyginus su auksiniu doleriu. Už aukso unciją valdžia mokės $35 vietoj seniau mokamų tik $20.

Sumažinus aukso kiekį doleryje valdžia pasidarė turtingesnė suvirš dviem bilionais dolerių, nes jai nereikės sunaudoti tiek daug aukso atskiro dolerio išleidimui ir todel ji galės daugiau dolerių išleisti.

Paties prezdento ir jo patarėjų aiškinimu dolerio nupiginimas daug prisidės prie gerovės sugryžimo, nes esant daugiau pinigų apyvartoje bus lengviau gauti paskolas, pakils nekilnojamos ir kilnojamos nuosavybės kainos ir padidės prekyba su kitomis šalimis.

Žinoma tas dolerio nupiginimas nepakels su viena diena ar mėnesiu esamus krautuvėse prekių kainas, tačiau kuomet daugiau dolerių maišysis tarp žmonių, tai prekių kainos taipgi pradės palengva kilti ir doleris nebus taip didelis ir galingas kaip jis buvo prieš metus laiko.

Nors administracija tvirtina kad dolerio nupiginimas yra pirmas ir svarbiausias žingsnis gerbuvio sugryžimui, tačiau gana daugelis ekonomistų laikosi tos nuomonės, kad dolerio nupiginimas esąs bergždžias darbas.

Nedarant iš anksto jokių išvadų visgi atrodo kad dolerio numažinimas buvo butinai reikalingas, nes skolininkams reikėjo mokėt beveik dvigubai tiek už savo skolas, kuriomis jie apsikrovė prieš keletą metų, kuomet nuosavybių kainos buvo daug aukštesnės už dabartines.

NACIAI TERORIZUOJA SARO KRAŠTĄ

Tautų Sąjungos sekretariatas paskelbė Saro krašto vokiečių laisvo fronto laiško tekstą Tautų Sąjungai. Tame laiške nurodoma, kad Saro krašto valdančiosios komisijos paskutiniame jos Tautų Sąjungai pateiktame raporte nupieštas politinis vaizdas nesąs teisingas. Saro valdančioji komisija, perduodama tą laišką Tautų Sąjungos Tarybai, pareiškė, kad jei ji neturinti pareigos spręsti apie politinius įvykius už Saro krašto sienų, tai ji vis delto negalinti pasilikti abejinga politinės partijos neteisėtam veikimui, partijos, kuri pasisavinanti visą laisvę.

Valdančioji komisija konstatuoja teroristinius, boikoto ir išdavimo aktus. Savo nacionalsocialistų žydų ir politinių priešų persekiojimai išsiplėtė iki tokių ribų, kad valdančioji komisija beveik kasdien gauna skundų iš įvairių gyventojų luomų. Nacionalsocialistų partija, organizuodama slaptą administracijos aparatą, pasisavinanti valdžios funkcijas, leisdama atsišaukimus į savivaldybių organus kreipdamasi tiesiog į vokiečių organus del pilietybės teisių įgijimo ir tt. Nežiurint nacionalsocialistiškų kariško pobudžio organizacijų uždraudimo, tačiau vis delto, jos egzistuoja ir varo sistematingą kariško pasirengimo darbą. Pas vieną nacionalsocialistų valdininką rastame dokumente pareišikama kad, esą per keletą valandų, pavojui ištikus, galima surinkti 1500 žmonių su automobiliais ir motociklais. Tokių kariškų organizacijų, kurios ypač pa pavojingos plebiscito teritorijoje, esama ne tik tai Sare. Savo pareiškimo pabaigoje valdančioji komisija pareiškė įsitikinimo, kad ji nieku budu neturi sušvelninti išleistųjų dekretų ir kad ji nusižengtų savo pareigai, jei nuslėptų nuo Tautų Sąjungos Tarybos dabar Saro krašte esamą padėtį, kuri susidarė nuo to laiko, kai nacionalsocialistų partija pradėjo vaidinti svarbų vaidmenį.

AUSTRIJA — EUROPOS PUSIAUSVYROS RAKTAS

Paryžius.—Pol Bonkutas, atsakydamas į paklausimus senate, pasisakė visais dabartiniais užsienių politikos klausimais. Jis priminė, kad "Prancuzija kalbėjo, kada reikėjo," nors jos balsas ir nėra tokio pat diapazono, kaip kai kurios naujos diplomatijos triukšmas. Paskui jis pastebėjo, kad dabartinė padėtis nepateisinanti dabar pasireiškiančio nervingumo ir nerimo. Kas liečia Saro sritį, tai Prancuzija jau pareiškusi savo nuomonę. Prancuzija negalinti atsisakyti nuo plebiscito, nes tik gyventojai turį išspręsti savo likimą. Prancuzija galinti daryti žygius tiktai per Ženevą, kaip Tautų Sąjungos narys. Del Austrijos, kur hitlerininkai taip pat darą spaudimą, Prancuzija, kaip ir Italija, pripažįstančios reikalą gerbti Austrijos nepriklausomybę, nes toje Europos dalyje Austrija esanti Europos pusiausvyros raktas. Prancuzija, naujos Vokietijos plėtojimosi sukelto nerimo akivaizdoje, savo užsienių politikos orientuojasi vis į kurybingesnes pastangas ir nori sugrupuoti kraštus, kurie tą nerimą taip pat jaučia, tačiau ne del to, norėtų Vokietiją apsupti, bet del to, kad nori sujungti ir sustiprinti valstybes, pasiryžusias bendradarbiauti tarptautiniu planu. Tik nuo Vokietijos priklausą prisidėti prie tų valstybių, ką parodąs ir prancuzų vokiečių nepuolimo pakto pasiulymo priėmimas.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
Published Every Friday by
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE

Editorial Office:
814 West 33rd Street Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year $2.00
In Canada and All Foreign Countries per year $3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra Sąvaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UŽSISAKYMO KAINA:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų —vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos Lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius Demokratybės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvengiant į tautos ateitį—pastangos priaugančiąją Lietuvių kartą —jaunuomenę, išauklėti sveiką, apsviestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais—Mes be Vilniaus Nenurimsim.

AR LIETUVA DAUG NUKENTĖJO?

Lenkai džiaugiasi, jog pereitoj sąvaitėj jiems pasisekė suduoti smugį Lietuvai. Ir štai kokiu budu. Jie pasirašė dešimčiai metų sutartį su Vokietija ir pasižadėjo vieni kitų nepulti ir draugiškai sugyventi. Lietuvai, tas esą nenaudinga del to, kad ji, kovoje už Vilnių, visad tikėjo paramos iš Vokietijos, kuri taipgi lig šiam laikui griežė dantį ant Varšuvos. Toms dviem šalim susiartinus, Lietuva pasilieka vienu viena, atskirta ir izoliuota.

Vienas Chicagos lenkų dienraštis įdėjo pirmame puslapy tokią karikaturą: audringoj juroj, nakties laiku plauko sukalti rąstai ant kurių sėdi prez. Smetona, nusiminęs ir gilai užsimąstęs. Aukščiau jo galvos, ant lazdos galo pakabintas skarmalas, atkreipti tolimo laivo domę.

Lenkų supratimu, Lietuva dabar atsidurė beviltingoj padėty ir greitu laiku turės jiems nusileisti. Kas gi ją beužstos, kuomet jos buvęs sąjungininkas staiga nuo Lietuvos atsiskyrė ir pasibučiavo su buvusiu priešu? Pati viena, Lietuva juk neišdrįs pustis prieš Pilsudskį. Todel, pasak lenkų laikraščių, Kauno vyriausybė paseks Vokietijos pavyzdį ir paprašys taikos.

Nors iš Lietuvos nesame dar gavę oficialių pranešimų, tačiau esam linkę manyti, jog susiartinimas tarp Vokietijos ir Lenkijos negali žymiai pakeisti musų nusistatymo link Vilniaus. Mes gynėm savo teises ne todel, kad vokiečiai ar rusai mums simpatizavo, bet todel, kad musų sostinė likosi neteisingai pagrobta ir pasisavinta. Vilniaus grąžinimas priklauso ne vien nuo vokiečių, bet nuo abelnos pasaulio opinijos; nuo daugelio valstybių ir jos politikų, kurie ne šiandie, tai už metų ar dešimtmečių duos nuosprendį kam ištikro priklauso Vilnius.

Pats lenkų nervingumas bei rupinimąsis Lietuva parodo, kad ir jų sąžinė nėra rami; kad Želigovskio avantura pasilieka juoda ir negarbinga Lenkijos istorijoj. Mes pasitikim, jog tiesa ilgainiui visgi paims viršų.

MUSŲ IŠEIVIJA DAR JAUNA.

Amerikoniška patarlė sako, jog žmogaus senumas priklauso nuo to kaip jis jaučiasi. Tie, kurie dalyvauja Amerikos lietuvių organizacijose, beabejo, pripažins, jog organizacijų jaunumas ar senumas arba kitaip sakant—kuriamoji spėka priklauso nuo dalyvių upo ir jausmo.

Pažvelgus atgal į taip vadinamą "Šliupo gadynę" ir perbėgus greitomis visus pergyventus momentus nuo tų laikų iki šių dienų, visas periodas atrodo ilgas, beveik ilgesnis už žmogaus amžių. Nenuostabu todel, kad daugelis musų senesnių veikėjų yra linkę trauktis iš tos dirvos, kurioj taip pasekmingai darbavos; jie taipgi retkarčiais pagalvoja, ar ir visas musų tautinis veikimas nepradeda tik slenkti į vakarus—į užmigimą. Jie užmiršta, kad ir gentkartė prieš juos lygiai taip protavo, nors gyvenimas ir nepateisino tų abejonių.

Amerikos lietuvių išeivija dar pasiliks ilgus metus skirtinga ir savystovi. Tolesnis jos likimas priklausys nuo to, kokius pamatus jos ateičiai šiandie padėsim; kaip mokėsim įtraukti savo jaunimą į bendrą lietuvišką judėjimą ir kiek spėsim supažindinti jį su savo idealais.

Pereitoj "Sandaros" laidoj vienas musų bendradarbis pastebėjęs sandariečių auklėjamą jaunimą, kurio yra jau didelis burys parašė entuziastišką atsiliepimą, pilną vilties ir pasigerėjimo. Tą patį jaučia, beabejo, ir daugelis kitų lietuvių, kurie užsuka į musų centrą ar jo skyrius Chicagoj. Tie pagirimai mažai reiškia, bet kitų kolonijų sandariečiai turėtų įsitėmyt, jog mes pradedam ir rimtai ir nuosekliai tą darbą, kuris turės išsivystyti visur kur tik gyvena burys musų išeivių. Nepaisant kiek mes butumem atlikę praeity, tas viskas yra tik pradžia arba įžanga į tolimesnį darbą. Amerikos lietuviai turi jaustis dar jaunais ir pilnais energijos, nes mes atvykom į šią šalį vieni paskiausių ir nepakankamai išvystėm savo tautines ir kulturines ypatybes. Tokioj dvasioj ir upe Sandara privalo vykinti savo pasirinktus uždavinius.

Lenkų-Vokiečių Taika

Žinia sudarymo Lenkų-Vokiečių nepuolimo sutarties (non-aggression pact) pasklido netikėtai ir nustebino visą pasaulį. Laikraščiai praneša, kad Lenkija labai džiaugiasi ir didžiuojasi atsiekimu to tikslo. Džiaugiasi, kad galimybės karo su Vokietija tapo prašalinta dešimts metams; didžiuojasi, kad ji viena, be įtakos didelių valstybių, ypač Francijos, sugebėjo susitart su savo aršiausiu priešu, ir tuomi parodė savo galingumą.

Tuomkart laikraščiai praneša, kad Lietuva yra rimtai susirupinusi šiuo įvykiu, ir laikė skubotą kabineto posėdį, pasitarimui del nustatymo savo užsienių politikos, akyvaizdoje šio įvykio. Ir Amerikos lietuvių laikraščiai dabar plačiai svarsto tą įvykį, ir daro savo išvadas.

Šioje valandoje yra sunku atspėti, kaip ta Lenkų-Vokiečių sutartis atsilieps į Lietuvos likimą. Turinys sutarties kol kas nėra žinomas. Nėra žinoma, kas buvo abipusiškai siuloma, privedimui prie sutarties. Neaiškiai yra sakoma, kad Lenkija įgijo Vokiečių prielankumą už nesikišimą į Vokietijos reikalus su Austrija,—"anschluss" — susijungimą. Už tai Vokietija nesistengs per sekančius dešimts metų griaut Lienkijos koridorių. Be to, tikimasi, kad Austrija susijungusi su Vokietija galės įsigyti Adriatike kokį portą, sudarant susisiekimą vandeniu su plačiuoju pasauliu. Apie tuos dalykus yra kalbama. Kalbama yra taipgi ir apie tai, kad laike derybų su Vokietija, Lenkija flirtavo su Rusija. Tas buvo jai reikalinga, kad suminkštyt nusistatymą vokiečių. Tas visada yra daroma, norint susitaikyt su priešu, reikia jam parodyt galimybę kitų kombinacijų.

Mums suprantama, labiausiai rupi, kaip ta sutartis atsilieps į Lietuvos likimą. Tą rupestį sukelia du svarbus klausimai — Vilniaus ir Klaipėdos. Vilnių Lietuva nori išgauti iš lenkų nagų ir prijungti prie Lietuvos. Klaipėdą Lietuva turi savo rankose, bet delei nuolatinių kivirčių su Klaipėdos vokiečiais, ir kurstimu hitlerininkų yra pavojus praradimo. Be to, yra žinomi norai Vokietijos užgrobti Pabaltijos šalis, ir plėstis toliaus rytų link. Nėra taipgi paslaptis ir lenkų pageidavimai praplėsti savo rubežius, ir užgrobti svetimas šalis, kurių jau jie gerokai turi. Lenkijoj dabar eina konstitucijos reformų pastangos, tikslu sudrutinimo valdžios. Didžiumoj yra prezidento galė, siaurinant žmonių. Šitu atvėju Lenkija siekia tą patį tikslą kaip ir Vokietija. Atsiekimui to tikslo reikalinga taika. Vokietija jau suteikia Hitleriui beveik neapribotą galią, bet dar šalis randasi sunkioje ekonominėje padėtyje, ir militarišku žvilgsniu dar nėra prisirengusi stoti į didelį karą. Dešimts metų duos jai progą susidrutint ir militariškai. Todel, norint atspėti kas bus ateity, reikia turėt omeny, kas įvyks už dešimts metų. Laike tų dešimts taikos metų nesimato pavojaus Klaipėdai ar Lietuvos nepriklausomybei, nes nors ir maža yra Lietuva, tačiau karas galėtų iššaukti didelį gaisrą pasauly. Pasaulio reikalai pinasi, nepatogu butų Rusijai užėmimas Pabaltijos šalių per vokiečius, arba Lietuvos per Lenkija. Tas nebutų patogu ir Anglijai, ir kitoms šalims, ir todel, kol kas, nesimato pavojaus karo Lietuvos su Lenkija arba su Vokietija. Susitaikymas Vokietijos su Lenkija priseina imti dar kitu saiku. Taika yra proto kurinys; karas, jausmų. Siekiant taikos prisieina lyginti interesus. Čia galima sutikti tik tada, kada abipusiška yra lygi. Nauda kiekvienos tautos paeina iš ekonominiu šaltinių. Pirklyba yra vienu iš svarbiausių šaltinių kiekvienos šalies gerbuvio. Nežiurint kaip didelė yra šalis, ji negali atsiekti gerbuvio be pirklybos su kitomis šalimis pasaulio. Rusija, Didžioji Britanija, Jungtinės Amerikos Valstijos, yra visos didelės, bet kenčia skurdą, del stokos pirklybos judėjimo, o gal ir neatatinkamo ekonominio susitvarkymo. Taika tarp Vokietijos ir Lenkijos, tarp Lenkijos ir Rusijos, atidaro galimybes pirklybai, ir tas gal nusvers tolesnį likimą tų šalių ir pasaulio. Pripažinimas Rusijos per Ameriką, yra gražum priedu prie tos linkmės,

Todel, prisieina tą sutartį su linkėjimu geriausios kloties.

Ateitis Lietuvos priklauso nuo pačių Lietuvių. Jeigu Lenkija sugebėjo susitaikyti su savo aršiausiu priešu, kodel tą patį tikslą negali atsiekti Lietuva. Pomeranija yra daug svarbesnis dalykas Vokietijai, negu Klaipėda. Pomeranija atskiria Vokietiją nuo Rytprusių, — kokią gi reikšmę turi Vokietijai? Uostų ji turi daug. Plotas žemės mažas. Gyventojai didžiumoje yra lietuviai. Ar del tokio menkniekio apsimokėtų jai kariauti, nors ir su silpnu kaimynu?

Rytprusiai irgi nėra vienų vokiečių apgyventi. Rytų dalis yra apgyventa lietuviais. Pietu dalis, mozurais. Lenkija nuoseniai svajojo apie prijungimą Rytprusių, bet to negalėjo atsiekti.

Vilnija yra lenkų rankose. Ar, butų lenkų santikiai su vokiečiais įtempti, ar jie bus geri, su vokiečių pagelba mes Vilnių vargiau galėtume tikėtis atgauti. Ne daugiau galime tikėtis paramos ir nuo Rusijos. Jeigu vokiečiai ar rusai turėtų galią spręsti Vilniaus likimą, jie paimtų sau.

Todel, taika vokiečių su lenkais mums jokio pavojaus nesudaro, o tik pašalina dar baimę nuolatai grasinančio karo, kuris kabojo ore, laike įtemptų tarptautinių santykių.

Lietuvos likimą sprendžia Lietuvos vyriausybė. Šita vyriausybė dabar nesiskaito su savo žmonių valia. Ji siaurina leisvę žodžio, laisvę spaudos. Ji atstumia tautą nuo sprendimo tautos reikalų. Tokiai padėčiai esant, sunku atspėt kokį tautai likimą ji nuspręs. Tačiau, galima tikėtis, kad ta pati vyriausybė vaduojasi geriausiais norais, ir darys viską tą, kas jos nuomone atgabens didžiumai naudą.

Mums matosi, kad susidarius esamoms apystovoms, Lietuvos vyriausybė privalėtų susiartinti su tauta, ir sutartinai veikti visais klausimais. Palaikymas geriausių prietikių su kaimynais, ir su visu pasauliu, ir palaikymas geriausių prietikių su savo gyventojais, yra vienantinis kelias, kuriuo Lietuva gali pasiekti garbingą ir gražią ateitį.

Ramusis Arimantas.

LIETUVOS ANGLIJOS DERYBOS SAUSIO 29 D.

Teko sužinoti, kad Lietuvos Anglijos prekybos derybos paskirtos sausio 29 d. Delegacijos pirm. Balutis, nariai—Dobkevičius, Kuzminskas ir Norkaitis.

Musų Pačių Reikalai

Kuomi Žmogų Galima Pavadinti, Kuomet Jis Nustoja Žmoniškumo, Neturi Gėdos, Nesiskaito su Faktais ir Pilnas Pagiežos.

Tokiu tapo p. V. M. Čekanauskas. Gal but jis mano iš to sutverti sau skaisčią ateitį? Gal mano, kad rašinėdamas visokias nesąmones apie žmones, organizacijas bei įstaigas, jis gali pagarsėti visame lietuviškame pasaulyje ir tas jį padarys dideliu žmogum. Labai gaila, jeigu jis taip supranta. Tiesa, jis gali pagarsėti, bet tik ne gerais ir prakilniais darbais. Šmeižtais ir pliovoniomis pagarsėti nereikia genijaus; tą gali padaryti bile kvailys. To mes nepavydime ir p. Čekanauskui.

Tiesa, jis dar save vadina sandariečiu ir jeigu ištikrųjų jis juomi butų, reikėtų apgailėstauti jojo nupuolimą žmoniškume. Bet šiuomi mums netenka tai padaryti. Ir p. Čekanauskas, jeigu jam, kaip Sandaros ex-oficio, teko paskaityti Sandaros principus, jis save galėtų vadinti tik ex-sandariečiu. Bet sprendžiant p. Čekanauską pagal jojo šių dienų elgėsį, tenka pasakyti, kad jam Sndaros principai yra peraukštas dalykas suprasti ir jų prisilaikyti. Į poziciją, kokioj nunai p. Čekanauskas randasi, jis pats save pastatė ir lai sau žinosi. Bet vienas dalykas, ko mes prašytume iš p. Čekanausko, kad jis pamestų save vadinęs sandariečiu, nes tas Sandarai garbės nesudaro, o atpenč, tik diskredituoja ją plačiosios visuomenės akyse. Taipgi nemanau, kad ir kitom organizacijom butų garbė ar nauda tokį asmenį turėti savo nariu. Bet tiek to, eikime prie dalyko.

Viename rytuose išeinančiame orakule, p. Čekanauskas pripliauškia net tris špaltas apie "Sandaros" jubilėjinę laidą, kad ten, girdi, nėra gerų raštų (mat jojo rašto nesiranda), kad nebuvo aprašyta tinkamai "Sandaros" praeitis, jos nuveiktieji darbai ir kokios ten atapos (gal panašios į p. Čeeknausko), ir tt. ir tt. Kad p. Čekanauskas taip įvertina kalbamąją "Sandaros" laidą, netenka nieko sakyti, nes tik taip ir supranta. Bet ten kur jis iškraipo faktus apie ALTS. ir jos organą "Sandarą," tai čia ir tenka parodyti, kur p. Č. sužiniai meluoja. Čia noriu pacituoti vieną tik vietelę iš to p. Č. rašto, kad plačioji visuomenė pamatytų, kaip šis žmogus per akis meluoja. Jis sako: "Juk tik 5 metai atgal ALTS. organizacija ir jos organas "Sandara" šventė savo 10-ties metų jubilėjų, o dabar jau švenčia 20-ties metų jubilėjų; abu šie jubiliejai yra nelaiku ir nesąmoningai paminėti ir tt." Gal p. Č. miegojo per 5 metus ir todel jam taip atrodo. Bet jeigu taip, tai aš pasakysiu teisingas datas (jis ir pats pripažįsta, kad mes turėtumem žinoti ir turėti reikalingas datas).

1914 metais, sausio 14 dieną išėjo iš spaudos pirma laida "Ateities," kuri vėliaus virto "Sandara" ir sausio 10 dieną, 1924 metais buvo išleistas "Sandaros" jubilėjinis numeris. Tai ar gi nuo 1924 iki 1934 metų tik 5 metai? Gėda tau Čekanauskai, kad tu toks "didelis" vyras ir negali suskaityti nė iki 10-ties.

Kitoj vietoj p. Čekanauskas sako, kad ALTS. (Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara — "San. Red.) įkurta 1919 metais." Jeigu p. Čekanauskui yra sunku suskaityti iki 10-ties, tai negalima reikalauti, kad jis suskaitytų iki dvidešimts. Taigi, kad p. Č. nedarytų tokių klaidų ateityje ir neklaidintų lietuvių visuomenės be reikalo, aš turiu pasakyti, kad ALTS. (Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara) tapo įkurta ne 1919 metais, o Spalio 3 dieną, 1914 metais, o Sausio 1 ir 2 dienomis 1916, antrame Sandaros Seime, Philadelphijoj tapo priimti Sandaros principai, kuriuos pildo visi sandariečiai iki šių dienų (žinoma, tik ne p. Čekanauskas). Jeigu kas kitas klaidintų visuomenę, tai galima butų atleisti. Bet p. Čekanauskui gėda taip daryti—sužiniai meluoti. Juk p. Č. yra buvęs Sandaros sekr. ir antspauda vęs kuopoms čerterius ir kitus svarbesnius dokumentus ir negalima daleisti, kad jis nebutų pastebėjęs, jog antspaudoje yra aiškiausiai įspausta sekančiai: "Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara—Lithuanian National League of America, įsteigta spalio 3, 1914." Taigi su kokiais išrokavimais p. Čekanauskas rašai tokias sesąmones? Jeigu nori išlieti pagiežą ant asmenų stovinčių prie Sandaros vairo, tai tą gali padaryti tokiu pat keliu, kaip kad darai su kitų organizacijų viršininkais (pavyz. SLA.). Bet nebandyk klaidingai informuoti nekaltų laikraščio skaitytojų, savo išgalvotomis datomis.

Kaslink tamstos p. Čekanauskai išgalvotus liaudininkus ir tautininkus yra tiek tiesos, kiek ir paduotose datose ir apie tai mes nekalbėsime. Kas liečia "Sandaros" "finansinius krizius," jeigu tamsta panorėsi, bus galima pakalbėti, nes musų rankose randasi knygos ir ne sunku bus įrodyti kas yra tų krizių didžiausi kaltininkai. Tamstos buvimo Sandaros sekr.-adm. rekordai bus jums geriausia rekomendacija į kitų organizacijų aukštus ofisus ateityje.

—M. Biekša.

VOKIEČIŲ SPAUDA TEBESKLEIDŽIA PIKTUS GANDUS APIE LIETUVĄ

Berlynas.—Kai visa vokiečių spauda įsitikino gandų apie tariamas "smurto priemones" Klaipėdoje beprasmiškumu ir pasijuto priversta nutilti, savo nedraugingu kurstymu prieš Lietuvą gerai žinomas "Deutsche Allgemeine Zeitung" tebekursto toliau ir skelbia naujų gandų iš Tilžės. Šį kartą laikrištis tvirtina, kad lietuvių "pučas" Klaipėdoje esąs atidėtas ir kad Lietuvos dementi esąs tik laikinio pobudžio. Laikraštis rašo: "Padėtis Klaipėdos krašte del žinių apie Klaipėdos krašte rengtą pučą ir lietuvių paskelbtą dementi kiek atsipalaidavo, tačiau tai esą tik laikino pobudžio atsipalaidavimas. Apie lengvą pagerėjimą galima kalbėti dar ir todel, kad pučas, kuris kai kuriuose sluoksniuose buvo pakartotinai propaguojamas ir kuris, be abejojimo, buvo rengiamas, kol kas neturėjo įvykti. Jei lietuvių dementi pučo planas su pasipiktinimu atremia, tai reikia tik prisiminti, kad ir 1923 metų sausio mėn., kada lietuvių kariuomenės ir šaulių dayls įsibrovė į Klaipėdos kraštą ir jį okupavo, ta pati oficiali lietuvių agentura šiuos faktus energingai paneigė ir tvirtino, kad čia turima reikalo tik su pačių klaipėdiečių sukilimu. Tuo tarpu jau buvo pripažinta, kad įsibrovimas buvo Lietuvoje parengtas ir iš ten įvykdytas."

Toliau laikraštis okrstatuoja, kad, vis delto, faktiška galia pasilieka lietuvių vyriausybės rankose. Todel atsakomybė už pučą teks lietuvių pusei, nors laikraštis ir pripažįsta, kad ir Klaipėdos socialistinės liaudies bendromenės jaunimas šaukia slaptus susirinkimus, kuriuos tačiau, laiku policija suseka. Toliau laikraštis pareiškia: "Atsižvelgiant į nepaprastą susidomėjimą, kuris kaip tik šiandieną Klaipėdoje yra reiškiamas visais politiniais klausimais, suprantama, jei jauni klaipėdiečiai slaptai renkasi pasitarti del padėties. Partijos vadovybė šitokius susirinkimus griežčiausiai uždraudė, tačiau kadangi ir partijos vadovybės politinis veikimas beveik nuslopintas, tai ir toks uždraudimas negali turėti pakankamos jėgos. Šitokiais atvėjais pašalinimas iš partijos yra tik veiksnys post factum ir nelabai reikšminga priemonė."

PASKIRTA p. VOLDEMARO SU p. NAVAKU BYLA

Vasario 7 d. Kauno apylinkės teismas paskyrė spręsti p. Voldemaro su p. Navaku bylą, kurią p. Voldemaras iškėlė p. Navakui del jo knygos recenzijos.

P. Navaką atstovaus adv. Robinzonas, p. Voldemaras stosiąs pats.

APYSKAITA—PADĖKA.

Vilniaus Geležinio Fondo Komitetas per Lietuvos Generalinį Konsulą New Yorke gavo iš žemiau išvardintų Amerikos Lietuvių organizacijų už išplatintus Amerikos Lietuvių tarpe Vilniaus pasus ir ženklelius:

1. VVS-gos skyr. Philadelphia, Pa., kun. I. Zimblis $58.75
2. VVS-gos skyr. Hartford, Conn., p. J. Leonaitis 58.60
3. Westfield, Mass., kun. S. Vembrė 7.30
4. VVS-gos skyr. Philadelphia, Pa., A. Tvaranavičiaus 2.40
5. VVS-gos skyr. New Britain, Conn. 13.40
6. VVS-gos skyr. Bayonne, N. Y., p. I. Kalanta 14.50
7. VVS-gos skyr. Binghamton, N. Y., A. C. Balčys 37.55
8. VVS-gos skyr. Waterbury, Conn., p. S. Cibulskis 29.70
9. VVS-gos skyr. Worcester, Mass., p. S. J. Purvinskas 10.00
10. VVS-gos skyr. Ansonia, Conn., p. J. Marčiulionis 17.60
11. Scranton, Pa., p. A. C. Kubilius 19.60
12. Brooklyn, N.Y., A.L.R.K. Fed. aps., K. J. Krušinskas 37.25
13. VGF stotis Liet. Generaliniam Konsulate New York 11.25

Viso.....$317.90

Šią sumą pakeitus Lietuvos Banke į litus, skaitant už vieną dolerį po 6 litus, gauta 1907 lit. 40 cnt., kuri suma užrašyta į VGF-do pajamas pagal kvitą 1779 nr. — nusiųsta p. Lietuvos Generaliniam Konsului New Yorke.

Vilniaus Geležinio Fondo Komitetas nuoširdžiai dėkoja ponui Generaliniam Konsului, čia išvardintoms organizacijoms ir asmenims už pasiųstus pinigus, taip pat nuoširdžiai dėkoja visiems Amerikos Lietuviams, prisidėjusiems prie VGF-do ugdymo.

Brangus tautiečiai, nepamirškite ir toliau paremti VGF-dą kurio kapitalas daug padės kovoje už Vilniaus atvadavimą ir jį atvadavus—ten tautinės kulturos darbui.

Vilniaus Geležinio Fondo K-tas.

UŽSIRAŠYK TUOJAU

"Amerikos Lietuvį" Metams ir

Gausi gražiai spalvuotą istorinį

Dariaus-Gireno Kalendorių DOVANAI

Amerikos Lietuvis yra bepartyviškos krypties savaitinis 8-nių pusl. laikraštis. Prenumeratos kaina Suv. Valstijose $1.50; Užsieny—Kanadoj $2.00 metams.

Jam bendradarbiauja žymus Amerikos ir Lietuvos rašytojai Pageidautumem, kad ir Tamsta su jų raštais susipažintumei.

AMERIKOS LIETUVIS

14 Vernon Street ::——:: Worcester, Mass.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Sveikatos Skyrius

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiuri Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija.

KĄ VALGYTI?

Arba Dietos Įtaka Žmogaus Sveikatai.

DR. A. PETRIKA.

(Tąsa)

Dabar mes prieiname prie klausimo, ką valgyti? Svarbu žinoti taipgi, kokioj formoj tasai maistas yra labiausiai pageidaujamas, nes toji pati maisto medžiaga gali buti įvairiose formose, kurios ne vienodai reaguoja į kuno padėtį. Pavyzdžiui galima paimti visiem gerai žinomą musų kasdieninę duoną. Ji gali buti kaip kada naudinga maistui, o kaip kada ir visai nenaudinga. Padžiovinta, kieta duona gera yra ir dantim pagraužit ir skilviui lengviau ją perviršKinti; gi minkšta, kaip tešla, ta pati duona — nenaudinga nei dantim, nei skliviui. Be to, jeigu ta duona suvilgyta kokiais riebalais, ji yra net kenksminga, nes skilvys negali jos suviršKinti. Tą patį galima pasakyti ir apie mėsą: šviežios, neperkeptos ar virtos mėsos gabalėlį galima suvalgyti su nauda, gi jeigu tą pačią mėsą perkepti, sudaryti su visokiais riebalais dažiniais,—ji tampa ne tik nenaudinga, bet kenksminga.

Nereikia manyti, kad brangiausieji valgiai yra geriausi, kartais jie yra prasčiausi. Tuli turčiai, kurie turi pakankamai pinigų, o mažai proto; kurie mano, kad svarbiausias žmogaus tikslas pasauly, tai prikimšimas skilvio per ne mierą kuobrangiausiais valgiais ir gėrimais, dažniausia sugadina savo sveikatą, ar net gyvenimą sutrumpina, tik dėlei persivalgimo ir del nuolatinio vartojimo visokių koncentruotų bei brangių valgių. Žinoma, negalima sakyti, kad visi brangus valgiai yra prasti, o visi pigus geri. Tai butų ne tiesa. Bet daugely atvėjų taip yra. Pavyzdžiui, brangus "steikas," raumenų rėžinys, yra kur kas prastesnis maistas, negu kepsnys, smegenys, inkstai ar kaulų smegenys (marrow). Juoda, rupi čielo rugio ar kviečio duona yra pigesnė, negu išbaltintas, saldintas, gražiai atrodąs ir brangus pyragas. Rudasis cukrus yra pigesnis ir geresnis, negu baltasai cukrus. Daržovių valgis bus pigesnis ir geresnis, negu, sakysim, koksai nors smožintas kepsnys, kuris yra brangus ir maistui netikęs. Juo paprastesnis valgis, bile tiktai jisai yra švarus, šviežias, naturalus, nesugadintas—yra kur kas geresnis, negu brangus, kom plikuotas, sugadintas. Persivalgymas taip pat žalingai atsiliepia į kuno sveikatą. Kas mano, kad valgyti reikia tiek, kiek išneša jo kišenius ir pilvas sutalpina, tokiam vėliau prisieina gailėtis, kada įsigyja chronišką vidurių nemalimą ir suardo sau sveikatą. Moderacija, saikas visuomet yra geriausias vadas. Žinoma, kas sunkiai fiziniai dirba, kuriam tenka pakankamai išsimankštinti tyrame ore, tas gali daugiau ir sunkesnio valgio suvartoti, negu tas, kuris užsidaręs per dieną sėdėdamas rankom ar galva dirba. Valgyti reikia tik tiek, kiek norima ir kada norime, o ne tiek, kiek yra ar todel, kad jau laikas valgyti. Geriau yra atsitraukti nuo stalo biskį nedavalgius, o ne persivalgius. Jeigu maža laiko, kaip kartais buna darbavietėse, geriau tada mažiau valgyti ir lengvesnio valgio, o gerai visa tai sukramtyti, negu kad pusčieliais kąsniais prikimšti pilvą. Toksai skubus valgymas tik skilvį sugadina. Gerai sukramtyto maisto mažesnis saikas atneš daugiau naudos, negu pusčieliai suryto kad ir didelis saikas. Be to, kramtymas duoda progą dantim bei dėsnom išsimankštinti, kas jiem eina į sveikatą. Perdaug pailsusiam taip pat negera umai valgyti; geriau biskį pasilsėt, o jau tada valgyti.

Valgant nereikia maišyti viską į kruvą; geriau yra pavalgyti iki sočiai vienos rušies maisto, o ne kelių. Kitu kartu galima valgyti kitos rušies maistą. Jeigu, pav., kas valgo kartu mėsą, bulves, duoną, sviestą, daržoves, pieną, surį ir saldintus pyragus —negali tikėtis nieko gero iš tokio mišinio, nors atskirai paėmus— kiekvienas jų gali buti geras maistas. Juo mažiau sumaišysi įvairias maisto rušis, tuo bus skilviui lengviau tasai maistas suviršKinti.

Niekuomet nereikia pasivydėti daržovių ir vaisių; valgyti visokias valgomas žoles bei augmenis. Nebijoti ašakoto, rupaus maisto, nes tai pagelbsti mitybos kanalui. Beverdant tulos daržovės susigadina, nes iš jų išsisunkia mineralinės druskos ir vitaminai. Todel tokias daržoves, kurias reiika virti, reikia stengtis sutaisyti su sriuba, kad vanduo, kuriame jos virė, nenusimestų. Gerti kiek galima daugiau žalio vandens, bent po du stiklu prieš kiekvieną valgį. Bevalgant negerai yra gerti vandenį, bet prieš valgį bent pusę valandos. Šaltame ore gerti vandenį pašildytą, tik ne virintą.

Mėsos valgyti kartą į dieną ir tai ne visą svarą ar du, bet tik ketvirtą dalį svaro. Liaukos, kaip kepenys, inskstai, yra geriau valgyti, negu raumenys. Reikia žiurėti, kad mėsa nebutų susenusi ar sugedusi; geriau jos mažiau valgyti, o geresnę pasirinkti. Vengti sudytos ir rukytos mėsos. Nereikia ją sugadinti perilgu kepimu. Maišyta dieta žmogaus organizmui yra geresnė, negu vienos mėsos, ar vienų augmenų, nors ir bile kuria viena jų, kaip praktika parodė, galima gyventi. Nereikia užmiršti, jog pienas yra vienas geriausių maisto medžiagų ir jo reikia kuodaugiausiai gerti. Geriausias pienas tai žalias pienas, nevirintas ar kaitintas. Kaitinant ar virinant susinaikina tulos maistinės medžiagos jame. Kadangi miestų gyventojams sunku yra gauti pieną tiesiai nuo karvės, nesugadintą, iš kurio smetona nėra išsikrta, tai patartina imti nuo pieniaus "certifikuotą" (certified) pieną, nes jame daugiau smetonos ir jisai nėra kaitintas (pasteurizuotas). Be to, tasai pienas yra imamas iš parinktinių, sveikų karvių. Žinoma, jisai yra brangesnis negu paprastas pienas; bet, kas neišgali jo pakankamai pirktis, lai jo ima mažiau, o vis tiek bus daugiau naudos, negu išgėrus prasto pieno, nors ir didesnį saiką.

Neščios ar žindančios motinos ypatingai turi gerai žiurėti savo dietos, nes jos atsakomingos ne tik už savę, bet ir už savo kudikius.

P. RAČKAUSKUI PADARĖ OPERACIJĄ

Dr. Kuzma neseniai darė rašytojui Karoliui Vairui—V. K. Račkauskui skilvio operaciją. Šiomis dienomis bus dar padaryta antra operacija. Pirmoji operacija nebuvo baigta, nes ligonis buvo per silpnas ir buvo rimto pavojaus gyvybei. Nuotaika dabar ligonio gera.

Pittsburgh, Pa.

SANDARIEČIAI RENGIA JUBILIEJŲ

Apvaikščios "Sandaros" 20-ties metų sukaktuves.

Pittsburgho ir apylinkės sandariečiai rengia savo organo "Sandaros" 20-ties metų jubiliejų. Jubiliejinis apvaikščiojimas ir koncertas įvyks vasario 4 d., 8 val. vakaro, Lietuvių Mokslo Draugijos svetainėje. Bus ne tik koncertas, bet ir vakarienė. Šiam parengimui Lietuvių Mokslo Draugija suteikė svetainę nemokamai. Priegtam p. Kazlauskas, kuris pardavinėja alų olseliu, aukoja bačką alaus. Prie vakarienės tai geriau nei nereikia.

Koncerte pasižadėjo dalyvauti žinomas pittsburghiečiams akordinų orkestras, kuriam vadovauja lietuvis Bliumbergis. Dalyvaus taip pat solistės S. Zelenauskaitė, P. Plerkiutė, V. Paulekiutė ir pianistė M. Virbickaitė.

Rengėjai deda pastangas, kad tiek koncertas, tiek vakarienė patenkintų svečius. Įžanga pilniausiai pritaikyta prie depresijos laikų,—tik 35 centai asmeniui. Tiek Pittsburgho, tiek apylinkės lietuviai esate kviečiami į šį jubiliejinį apvaikščiojimą. Vietos visiems pakaks, kadangi yra paimtos abi svetainės.

Rengimo komisijos vardu kviečia. **—J. Virbickas.**

GAISRAS PROGRESS FURNITURE COMPANIJOS KRAUTUVĖJE

Daug kas žingeidauja apie gaisrą, kuris ištiko Progress Furniture Co. krautuvėje, 3222-26 So. Halsted Street, pirmadienį, Sausio 29-tą dieną 8-tą val. vakare.

Didžiausia kaltė gaisro, tai yra šaltis ir namo šildymo sistemos senoviškumas, nes tą dieną buvo didis šaltis ir reikėjo leisti šilumą visa jėga. Krautuvės sargas arba "watchmonas", A. Latvis apžiurėjęs boilerį, užėjęs viršui, netoli priekio krautuvės, atsisėdo pasiklausyti radio ir pasiskaityti laikraščių. Tik staiga pasigirdo trenksmas ir pasirodė didžiausias kamuolis ugnies veržiantis per eleveitoriaus šaftą. Mat po šviežio anglių užpylimo susidarė pečiuje gasų; tie gasai veržtamiesi atidarė boilerio duris ir uždegė ten netoli esant eleveitoriaus grisuo tą mašineriją ir prie to uždegė elevatorio medines šaftos sienas, kurios irgi buvo alejuotos. A. Latvis išsigandęs, mėgino gesinti ugnį, bet ji pasirodė per stipri, tai greičiaisiai pašaukė užniagesius. Jiem ėmė 10 ar 15 minučių atvykti, o kol prisirengė paleisti vandenį, tai dar prabėgo kokia 10 minučių, tuom ugnis gerokai įsigalėjo ir pripildė pilną krautuvę dumu. Pati ugnisn nepadarė daug nuostolių, kaip namui taip ir prekėm, bet tik ugniagesiai, norėdami išleisti dumus lunkan, išdaužė daugybes stiklų, kurie randasi lubose (sky lights) ir žinoma, krisdami po visą krautuvę apgadino daug prekių, kurių nuostoliai gal sieks keletą tukstančių dolerių, nes mat ši erdvi krautuvė buvo pilnai pripildyta prekėm. Prekės ir namas yra apdrausta ir dabar eina susitaikymas su apdraudos companijom. Kaip greitai tas bus atlikta, prekyba ir vėl pradės eiti normaliu keliu. Galima manyti, jei Progress krautuvė atpirks tas apgadintas prekes iš Insurance Co., tai jos bus parduotos bargain kainom. Krautuvės vedėjai, J. Kalėdinskas ir J. Romanas darbuojasi, kad kogreičiausiai sutvarkyti reikalus ir vėl tęsti patarnavimą savo remėjams, kurių ši krautuvė yra įsigijus gana daug.—**Rep.**

NEPRAŠYTI SVEČIAI— PABĖGO NIEKO NEPEŠĘ

Pereitą antradienį, apie 10:30 atsilankė neprašyti svečiai Krukonio-Olševskio raštinę ir tuojaus įsakė Olšauskui nesijudinti, bet p. Olšauskas komandos neklausė ir tuojaus žaibo greitumu krito ant grindų. Plėšikai vieni statė p. Krukonį, Kaulakį ir p. Jucių prie sienos, o kitas pradėjo šaudyti per stiklines duris į geležinį užtvarą, kuriame radosi ponas Olšauskas. Tačiau pastarasis tuojaus paleido "alarmą" ir plėšikai tuojaus leidosi bėgti ir susėdę į forduką paspruko nieko nepešę.

Tuojaus pribuvo ir policija, bet jau plėšikų nebuvo nei kvapo. Nors jie dar bandė vytis, bet tas buvo be pasekmių.

Plėšikai nors nieko nelaimėjo, tačiaus padarė šiek tiek ir nuostolių, kulipkomis sukapodami durų stiklą, užtvaros ("cage") sieną ir volto durų stiklą.

Bet kaip ten nebuvo, visgi p. Olšauskui tenka daug kredito už jojo didvyriškumą. Nors jam ir buvo atstatytas šautuvas, bet jis jo neatbojo ir nepasidavė. Tam pasidėkojant išsigelbėjo nuo apiplėšimo.—**Rep.**

NUŽEMINTOS PIENO KAINOS

Pastaruoju laiku Chicagoje tapo nužemintos pieno kainos nuo 11 iki 10 centų kvorta. Tą padarė stambesnieji pieno dyleriai, kaip tai: Borden Farm Products Company of Illinois, Bowman Dairy Company, The Wieland Dairy, Sidney Wanzer and Sons Company, Western Dairy, International Dairy ir kitos Chicagos stambesnės kompanijos.

Tai tapo padaryta po to, kai majoro E. J. Kelly paskirtasis boardas padarė naują sutartį su farmeriais. Pagal šia sutartį farmeriai pasiaukauja mažesnei proporcijai, o pieninėms-dyleriams tenka panešti didesnė dalis nuostolių. Tuos nuostolius dyleriai mano išlyginti naujomis sutartimis su išvažiotojais. Pienas iš priežasties numušimo kainų nebus suprastintas, taip sako žymesnės firmos. Manoma tuos nuostolius išlyginti numušant išvežiotojams ir kitiems darbininkams algas. Jie sako, stengsis suteikti gerą aptarnavimą tokį patį pieną teikti ir ateityje, bet jie negali operuoti biznio su nuostoliais. Dyleriai sa, kad jie nenori buti taip vadinamais "chisleriais," ir jie stengsis pieną palaikyti tokioje pat aukštumoje-gerume, kaip ir iki šiol, nes pienas yra svarbiausias maistas ir sveikatos žvilgsniu ir todel jie nori palaikyti visuomenės pilną pasitikėjimą pie no įstaigoms, kaip ir praeityje.

JAU NUPIRKTA "LITUANICA ANTROJI"

"Lituanica Antroji" bus Lockheed Vega tipo lėktuvas, kokį naudojo Wiley Post ir Jimmie Mattern skridimui apie pasaulį.

CHICAGO, Ill., sausio 30.—Amerikos Lietuvių Transatlantinio Skridimo Sąjunga (ALTASS) vakar nupirko aeroplaną, su kuriuo bus įvykintas antras lietuvių transatlantinis skridimas iš Amerikos į Kauną, Lietuvą. Aeroplanas vadinsis **"Lituanica Antroji."**

Extra susirinkime, kuris įvyko pirmadienį vakare, sausio 29 d. ALTASS valdyba, apsvarsčiusi nuodugniai kelias propozicijas nuo įvairių aeroplanų savininkų, nutarė pirkti tokį lėktuvą, kuris yra žinomas rinkoje, išbandytas ir geros gamybos.

Tokiu aeroplanu buvo rastas "Lockheed" išdirbystės, "Vega" tipo aeroplanas, kurį siulė ALTASS'ui Lockheed Aircraft Corporation, Burbank, California. Su tokio tipo aeroplanu Wiley Post pernai apskrido aplink pasaulį į nepilnai aštuonias dienas, Jimmie Mattern du kartu laimingai perskrido Atlantiko vandenyną iš New Yorko į Berlyną.

Derybos buvo vedamos su aeroplano savininkais per su virš tris savaites laiko ir pagaliau, užvakar, prieita prie susitarimo.

Tad, paėmusi visus faktus domėn, ir radusi, kad tinkamesnio aeroplano žygiui vargu bus galima gauti, ALTASS valdyba nutarė aeroplaną nupirkti ir vakar pasiuntė Lockheed Aircraft Corporation, Burbank, Californijoje, depozitą.

RADIO

Praeito sekmadienio programa duodanti per Progress Furniture Krautuvę vėl žavėjo savo klausytojus. Šio programo išpildyme dalyvavo Pirmyn Choro keletas solistų ir išpildė gražiausias ištraukas iš operetės "Agurkai." Labai gražiai net tris dainas padainavo J. Sarsevičius, tenoras ir Stella Rimkaitės solo. Taipgi gražiai išėjo Prano Jakavičiaus kaip visada, taip ir šį kartą labai gerai išpildė solo. Pranešėjas Jonas Romanas pateikė keletą įdomių pranešimų apie veikimą Chicagoj ir apie biznį.—**Klausytojas.**

JAUNOSIOS BIRUTĖS BAZARAS VASARIO 11 DIENĄ

Šis Jaunosios Birutės bazaras rengiamas dvejopu tikslu: paremti šią jaunimo organizaciją ir palinksminti svečius. Kadangi įžanga į bazarą tik 10 centų, tai, aišku, jog atsilankymas nė vieno neapsunkins. Čia bus programa, šokiai ir kitokie margumynai.

Kurie norėtų daugiau prisidėti su parama, prašomi paaukauti vieną, antrą dalykelį, kuris bus išstatytas pardavimui. Jei musų sandariečiai ir Jaunosios Birutės draugai norite padaryt ką nors tikrai gero, tai paremkite šį bazarą. —Dzukas.

Pakvietimas!

Nuoširdžiai kviečiu visus Chicagos ir apielinkių miestelių savo draugus ir pažįstamus atsilankyti pas mane mano biznio vietoje; aš užlaikau Vyną, degtinę ir kitokius įvairius gėrimus, vietinius ir importuotus ir parduodu mažais ir dideliais kiekiais ir pigiau negu kur kitur.

Dovanos visiem atsilankiusiem.

Visus širdingai jumis kviečia jusų draugas žydukas.

MUTUAL LIQUOR CO.
(Wholesale)
Nathan Kanter, Sav.
4707 So. Halsted St., Chicago
Tel. Yards 0801-0802.

Greičiausia Kelione į Lietuvą

BREMEN • EUROPA

EKSPRESINIS TRAUKINYS Laukia prie laivo Bremerhavene ir užtikrina patogų nuvykimą į KLAIPĖDĄ.

Arba keliaukite populiariais ekspresiniais laivais:

HAMBURG - DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN - NEW YORK

TREČIOS KLESOS LAIVAKORTĖS IŠ NEW YORKO Į KLAIPĖDĄ IR ATGTL **$170.50** ir daugiau

Taipgi mažiatiniai išplaukimai žinomais kabininiais laivais. Patogus geležinkeliais susisiekimas iš Bremen ar Hamburg.

Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

177 N. Michigan Ave.—130 W. Randolph Street
CHICAGO, ILL.

VIENYBĖ

SENIAUSIAS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
EINA DUSYK PER SAVAITĘ

Leidžia

LIET. SPAUDOS KORPORACIJA

VIENYBĖ per 48 metus rupinosi Lietuvos ir lietuvių išeivijos reikalais. VIENYBĖ kovojo ir kovoja su liet. ir Lietuvos priešais. VIENYBĖ yra geriausia draugė visų lietuvių. VIENYBĖ talpina įvairius straipsnius apie Lietuvą ir visame pasauly gyvenančius lietuvius bei jų reikalus. VIENYBĖ teikia žinias iš viso pasaulio. VIENYBĖ redaguoja prityrę laikraštininkai. Vienybėj yra juokų skyrius TARKA, kuri tarkuoja visus lietuviškus nusidėjėlius. VIENYBĖJE bendradarbiauja geriausi lietuviai rašytojai. VIENYBĖ privalo rastis kožno lietuvio šeimoje. VIENYBĘ turi skaityti kožnas lietuvis—senas ir jaunas, nes ji visų reikalais rupinasi.

VIENYBĖS KAINA:

Amerikoje		Užsieny
$3.00	metams	$4.00
$1.75	pusmečiui	$2.00
Brooklyne		$3.50

Nuo sausio 15 iki gegužės 1, 1934 m. kožnas naujas skaitytojas gaus gerų knygų $1.00 vertės veltui.

Brangus Lietuviai! Užsirašykite šį seniausią lietuvių laikraštį. Jis bus Jusų kelrodžiu Jusų gyvenimo eigoje. Jis ves Jus į šviesą ir tiesą. Jis suramins Jusų širdis Jusų liudėsio valandoje. Jis pasidžiaugs Jusų džiaugsmais. Jis painformuos Jus apie bendrą pasaulinio gyvenimo eigą. Jųs turėsite geriausią draugą Jusų gyvenime.

Užsirašydami Vienybę adresuokite:

Lithuanian Press Corp.
193 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Vienybės Vajus

Su sausio 15 diena VIENYBĖ skelbia naujų skaitytojų gavimo vajų. Vajininkams (agentams) teikiama didelės dovanos geromis knygomis ir pinigais. Daugiausia naujų skaitytojų gavę vajininkai knygomis gaus nuo $5 iki $25 ir po vieną dolerį pinigais už kožną skaitytoją. Gera proga kožnam lietuviui užsidirbti keletą ar keliolika dolerių ir įsigyti dvasinio maisto — geru knygų. Kviečiame visus lietuvius į šį vajų stoti. Norintieji laimėti dovanas, lai kreipiasi žemiau paduotu anrašu. Platesnes informacijas suteiksim laišku.

Adresuokite:

Vajaus Komisija
193 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Chicagoje

BAZARAS IR ŠOKIAI!

Nedėlioje, vasario 11 dieną, Sandaros svet. įvyks bazaras ir šokiai. Jaunosios Birutės naudai. Yra visiems gerai žinoma, kad ši draugijėlė gyvuoja jau eilę metų, ir nekartą linksmino visuomenę savo dainelėmis ir šokiais. Taipgi yra laimėjusi dovanas kaip svetimtaučių parengimuose taip pat savųjų už pasižymėjimą.

Dabartiniu laiku daug pastangų deda Jaunosios Birutės mokytojai p. P. Sarpalius, panelė A. Briedžiutė, M. Vaidyla ir Andrejevas; jie mokina vaikučius aukaudami savo laiką, bet čion reikia ir visuomenės paramos. Gerbiamieji! jaunimas yra su mumis, bukime ir mes su jais. Komisija minėto parengimo kviečia visus lietuvius, draugus remėjus ir pritarėjus prisidėti prie bazaro, aukaujant dovanas ir atsilankant į bazarą. Dovanas prašome priduoti Sandaron. Pradžia bazaro 2 val. po pietų. Šokiai 6:00 val. vak. Įžanga tik 10 centų ypatai.—**G. J.**

TOWN OF LAKE

Iš Jaunosios Birutės draugijėlės

Ligi šiol Jaunoji Birutė Town of Lake, gerai gyvuoja ir smarkiai eina pirmyn. Šios draugijėlės komisija ir visi jos nariai darbuojasi ir stengiasi viską kogeriausiai del draugijėlės labo. Daug prisideda prie šios draugijėlės labo, ponas Vaidyla ir ponas Sarpalius, kurie deda visas savo pastangas, kad išlavinti šios draugijėlės narius su Lietuviškomis dainomis ir muzika.

Taigi draugijėlė duoda šokius sekmadienį, Vasario-Feb. 4 d., Unity Hall, prie 46th ir Marshfield Ave. Visi seni ir jauni galite šokti ir linksmintis prie geros ir smagios muzikos, kurią patieks pačios Jaunosios Birutės orchertra.

Taipgi bus ir alaus su užkandžiais ir tie kurie ištrokš bešokant, galės atsigerti ir užsikąsti ir vėliai šokti ligi vėlumos.

Taigi užprašom visus atsilankyti ir praleisti lainksmai vakarėlį ir tuomi pagelbėti draugijėlei tęsti savo darbą.—**Lietuvis.**

BEETHOVENO ORKESTROS KONCERTAS

Vasario 6 d. kaip 8 v. v. Mark White parko svet., prie 29 gat. ir Halsted St., įvyksta Beethoveno Konservatorijos Orkestro Koncertas, kuriam vadovauja gerai žinoma smuikininkė Lulu Raben-Micevičienė. Tai ištiesų verta tų jaunuolių pasiklausyti; tenai jus išgirsite gražiai suderintą orkestrą ir taip pat jau toli pažengusių smuikininkų, jų tarpe išgirsite ir "Ad. Micevičiuką." Abelnai ši mokykla yra vienintelė savo rušies ir verta paramos, nes dirba gražų darbą. Ponia Micevičienė yra dirigentų orkestro, kuriuo aš užtikrinu galėsit pasigerėti.—**T. ir B.**

"AGURKAI" GERAI PAVYKO

Publikos susirinko gan skaitlingai.

Pereito sekmadienio vakare, St. Agnes Auditorijoj Pirmyn choras, vedamas pono K. Steponavičiaus pastatė scenoj operetę "Agurkai," kurie, galima sakyti, pilnai pavyko. Nors diena buvo gana šaltoka, bet publikos prisirinko pilna auditorija. Tas parodo, kad rengėjai nesnaudė, bet darbavosi išparduodami geroką skaičių bilietų iškalno, kas ir užtikrino skaitlingą publikos atsilankymą. Tai yra viena pusė pasisekimo, nes publika skaitlingai atsilankydama, chorui ir vedėjams suteikia daugiau energijos darbuotis ir toliau.

Suvaidinta irgi gerai. Ypač labai gerai dainavo ir vaidino—ponia Steponavičienė, p-lė Zavistaitė, p. F. Jakavičius, p. Tarutis, p. Sarsevičius ir kiti. Tiesa, tulos vietos buvo kiek silpnesnės, negu kad pirmu kartu kuomet buvo statoma, bet virš pamymėtieji subjektai uždengė tuos silpnumus ir, abelnai lmant, pastatyta gerai.

Reiškia Pirmyn choras dar žengė žingsnį pirmyn. Tik labai gaila, kad mes turime daug geresnių lietuviškų operečių, bet kokiais tai išrokavimais, tenka lietuvišką publiką maitinti kitataučių kompozicijomis. Tiesa, ši operetė yra neva tai sulietuvinta—duoti lietuviški vietų užvardinimai ir tt., bet pati dvasia pasilieka, kokia ji buvo originalė. Mes galime apgauti akis, beta negalime to padiktuoti savo sielai.—**Lietuvis.**

GAL PAMATYSIME "EGLĘ" SCENOJE

Kiek teko išgirsti, tai 'Birutė' rengiasi pateikti Chicagos lietuviams vieną iš didžiausių Miko Petrausko kurinių—"Eglę Žalčių Karalienę." Ši didžiulė opera dar tik kartą buvo statyta, Bostone, kurioje svarbiausią rolę vaidino pats autorius Mikas Petrauskas.

Po šios operos pasekmingo pastatymo, (ją statė D. ir M. Draugija "Gabija") Naujosios Anglijos Konservatorijos profesorius p. Mason'as parašė gražią recenziją į muzikos žurnalą "Musical Courier," kurioje pažymėjo, kad "Eglė" stovi ant vieno laipsnio su pasauliui žinoma Rimsky-Korsakoff opera "Sniego Karalaite." Taigi, jeigu Birutė pajėgtų pastatyti 'Eglę,' ji pasiektų aukščiausį laipsnį, kokį Amerikos lietuvių muzikalės pajėgos yra pasiekę.

—**Muzikų Matas.**

SLA. ŠEŠTAS APSKRITYS

Šešto Apskričio metinė konferencija įvyko Sansio 28 dieną, 1934 m., p. Dimbelio svetainėj, 4523 South Wood Street, Chicagoje. Konferencijoje dalyvavo sekantieji: pirmininkas—A. Zalatoris, sekretorius—J. Ciliauskas, iždininkas—S. Bartkus, organizatorius—M. Vaidyla, maršalka—P. Juozapavičius. Nebuvo vice-pirmininko—Dr. K. Drangelio.

Konferencija pradėta antrą valandą po pietų. Mandatų komisijon išrinkta šie: ponia Bučinskienė, p. Demereckis, ir p. Šeštokas. Spaudos komisijan: Dr. A. Zimontas, J. Balčiunas, K. P. Deveikis.

Kadangi Susivienijimo Pirmininkas p. S. Gegužis lankėsi Chicagoje tai ir į Apskričio konferenciją atvyko. Pradžioje konferencijos pasakė įspudingą kalbą Susivienijimo reikalais. Kalbėjo taipgi Advokatas K. P. Gugis, Susivienijimo iždininkas, ir Advokatas J. J. Borden, Susivienijimo Įstatų Komisijos narys. Šie du taipgi įdomias kalbas pateikė apie Susivienijimo reikalus. Kalbėjo irgi p. Kuizinas, pirmininkas vietinės kuopos. Po to, sekė Jaunosios Birutės grupė su dainomis ir šokiais. Jaunoji Birutė kaip ir visados labai gražiai padainavo keletą dainelių ir pašoko keletą šokių.

Šiame suvažiavime dalyvavo 13 kuopų su 50 delegatų. Iš Apskričio valdybos raporto paaiškėjo, kad Apskrityje priklauso 14 kuopų su 104 delegatais. Apskričio ižde randasi $108.94, notomis $32.74, viso $141.68. Rinkime naujos Apskričiui valdybos išrinkti šie: pirmininkas — A. Zalatoris, Vice-pirmininkas—C. Genis, sekretorius—J. Ciliauskas, iždininkas—S. Bartkus, organizatorius—M. Vaidyla, maršalka—P. Juozapavičius. Šiame laike Advokatas J. Grišius plačiai aiškino finansų komisijos važiavimą į Pildomosios Tarybos posėdį New Yorke. Nutarta Apskričio valdybos išlaidas apmokėti. Taipgi nutarta kitos konferencijos vietą ir laiką palikti Apskričio valdybai.

Po konferencijai visi buvo pavaišinti per vietinę kuapą. Pasisotinus, pradėta draugiški pasikalbėjimai ir lietuviški šokiai. Tarpe to laimėta buvusios pikniko serijos, ir taip gražiai pasitaikė, jog laimėjimas pasidalino gana plačiai. Pirma dovaną laimėjo J. Gulbinienė, antrą K. Kadzikauskas, trečią A. Padgurskis, ketvirtą Della Gaisris.

Senas reikalas pabaigtas gana sekmingai. Seniai, seniai tokią gyvą konferenciją turėjome.

Dr. A. Zimontas,
J. Balčiunas,
K. P. Deveikis.

RADIO
PROGRAMAS

Praeito antradienio vakare, kuomet šaltas oras sulaikė žmones nuo išvažiavimų bei išėjimų, tai pasilikusius namuose buvo labai malonu radio klausytojams pasaklausyti gražaus radio programo, perduoto iš stoties WGES pastangomis Peoples Furniture Co. krautuvių. Mat šį sykį dainavo, A. Čiapas ir Sabonių šeimyna—Sabonis, Sabonienė ir jų dukrelė Silvija, taipgi harmoningas Peoples Parlor kvaratetas. Kalbėjo Dr. Kavarskis, MD., redaktorius L. Šimutis, taipgi dalyvavo Čalis Kepurė su naujų juokų rinkiniu. O tarpuose tų dainų ir kalbų, buvo gražios muzikos ir įdomių pranešimų, kad tokis programo įvairumas tikrai sudarė didį malonumą kiekvienam pasiklausyti.

— **Rep.**

SATURDAY NITE
FEBRUARY 3
GALA EVENT

K R Winter Carnival.

The gayest, the friendliest, the happiest affair of the evening, yea, of the year! A peppy young crowd as well as sociable older folks. You'll be glad you came!

Dancing, chatting, strolling, idling, smiling, and a bit of refreshments ,too, if you please, besides merrymaking that will surprise you. AND anly Seventy Five Cents.

The K R WINTER CARNIVAL starts at 9:00 o'clock, Sat., Feb, 3, at the Allerton Hotel, 701 N. Michigan Blvd., Chicago!

Au revoir,

K R Newsy.

KAS, KUR, KADA?

Jeigu nežinai, tai pasiskaityk!

Jeigu esi geram upe; tokiam upe, kuris tau neduoda ramumo—nori kur išeiti, pasilinksminti.

Ar esi blogame upe, apimtas kokio nerymo, suspaustas vargų ar bėdų.

Ar kas pamylėjo ir jau gal paviliojo tavo meilužę ar meilužį, iš ko tenka kęsti širdies skausmas.

Ar gal dar tokios laimės neturėjai, o vienok norisi susirasti sau širdies jausmų ramintoją ar ardytoją.

Tai nepamiršk, kad burys gražių, jaunų mergaičių, kurios pačios ir visi kiti jas vadina K R's rengia gražius šokius, kuriuose bus nemažai širdies ramintojų ir ardytojų ir visokiose nelaimėse patarėjų bei suteikėjų laimę ar nelaimę. Žodžiu sakant, tai bus "karnivalas," kokių mums retai kada tenka pamatyti. Kodel taip, tai galima spręsti pagal rengėjas, nes joms prilygti nėra lengva. Tiesa, galima nuo jų pasimokyti rengti panašus vakarus.

Kur tas viskas įvyksta ir kada? Atsakymas lengvas: Įvyksta sekantį šeštadienį, vasario 3-čią dieną, Allerton viešbutyje, 701 North Michigan Blvd., Chicago, Ill. Prasidės devintą valandą vakare, o kada baigsis—hum, aš ir pats nežinau, bet gal sužinosiu—jeigu atsilankysiu.

—— **I. C.**

Prašome įsitėmyt . . . . .
ŠĮ ĮDOMŲ PRANEŠIMĄ:

JAUNOJI BIRUTĖ
kviečia visus savo draugus ir remėjus į gražią pramogą

BAZARĄ

ĮVYKSTA

Nedėlioj, Vasario 11, š.m,
SANDAROS SVETAINĖJ—814 WEST 33RD STREET

Programas, šokiai ir daug kitų įvairenybių.
Ateikitę ir pažiurėkit!

Pradžia 3 val. p. p. ::—:: Įžanga tik 10 centų

5 5

DYKAI!

ŠOKIMO LEKCIJOS DYKAI!

Tango ir Ispaniškų šokių lekcijos duodamos dykai per penklas savaites tiems, kurie atneš šiuos 5 **Kuponus.** Lekcijos duodamos kiekvieną Trečiadienį nuo 7:30 iki 8:30 vakare, Sandaros Svetanėj, 814 W. 33rd Street, Chicago. Tel. Calumet 3277.

Per A. ANDREJEVĄ

Jaunime! Pasinaudok šia puikia proga ir pasimokyk šokt, o nesigailėsi.

.....

Vardas .....

Adresas .....

Telefonas .....

5 5

TEL. CALUMET 3277

J. J. Hartmanavičius
814 West 33rd St.

APDRADŽIA (Inšiurina) namus, biznius, rakandus, stiklus, automobilius ir visokį kitą turtą. Aprupina viską, kas paliečia apdraudą.

PADARO pirkimo, pardavimo, maino ir visokius kitus notarialius raštus.

PATARNAUJA prie pirkimo, pardavimo ir mainymo namų ir kitų nuosavybių.

PRIGELBSTI prie suradimo paskolų ant namų.
Trisdešimts metų patyrimo tuose reikaluose — užtikrina gerą patarnavimą.

Jei jums reikia **Anglies**
ir greito patarnavimo
pašaukite—

J. Kraulaidis

Dealer in Coal and Wood,
Moving and Expressing.
3407 So. Halsted Street
CALumet 2055.

Garsinkitės "SANDAROJE"

VASARIO MĖNESIO Didis IšPARDAVIMAS

$95.00 Seklyčiom Setai po
$59.50

$85.00 Miegamų Kambarių Setai po
$44.00

$18.00 vertės Garantuoti ant 25 metų geriausi Lovom SPRINGSAI
$9.95

$8.50 vertės, raitytų dratų, tvirti ir minkšti LOVOM SPRINGSAI po **$3.95**

$20. vertės SPRINGSINIAI MATRASAI, parsiduoda tik po **$9.95**

$9.00 vertės, Baltos Vatos, 45-kių sv. MATRASAI, tik
$4.45

Šį naują 1934 metų Mados Illuminum MAYTAG drabužių plovyklą $149.50 vertės—dabar tik **$89.50**

Kitos naujos MAYTAG po
$69.50

PEOPLES FURNITURE CO.
Krautuvėse
2536-40 W. 63rd St.
Corner Maplewood Ave.
Hemlock 8400

4179-83 Archer Ave.
Corner Richmond Street
Lafayette 3171

CHICAGO, ILL.

Dieninis ir Naktinis Patarnavimas

PAVLAVIČIA UNDERTAKING CO.
INCORPORATED
Pilnas Laidotuvių Patarnavimas $75 ir augš.
HENRY W. BECKER
Licensed Embalmer
3238 So. Halsted Street **Chicago, Ill.**
Tel. Victory 4088

GRABORIAI

J. J. BAGDONAS
LADOTUVĖMS
patarnauja
MANDAGIAI
SIMPATIŠKAI
ir
LABAI PIGIAI
Liudnoje valandoje
pašaukite:
REPUBLIC 3100
2506 W. 63rd St.

Phone Lafayette 3572

J. Liulevicius
Graborius ir Balsamuotojas
Patarnauju Chicagoj ir apielinkės miestukuose.
Didelė graži Koplyčia pagrabams dykai.
4092 Archer Avenue, Chicago

Tel Yards 1138

Stanley P. Mažeika

LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av., Chicago

ADVOKATAI

JOSEPH J GRISH
Lietuvis Advokatas
4631 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800
Rez. 6515 So. Rockwell St.
Rel. Republic 9723

A. A. OLIS
ADVOKATAS
100 N. La Salle St., Room 2221
Telephone Randolph 0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3252 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7—9 vak. apart Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios

REMKIME SAVUOSIUS

Gerbiami Sandarietiai ir "Sandaros" skaitytojai, ...remkime tuos biznierius ir profesionalus, kurie garsinasi "Sandaroje" nes mes tik vienas kitą remdami ir kooperuodami pergyvensim šią depresiją ir susilauksim geresnių laikų.

SANDAROS RED. ir ADM.

Pigus Butas

Padoriam žmogui, kuris prižiurėtų namą—kreipkitės pas

J. J. HERMANAVIČIŲ
814 West 33rd Street

MUZIKOS MOKYKLA

Lietuvaitė panelė
JOSEPHINE SCHULTZ

Duoda muzikos-Piano lekcijas prieinamomis sąlygomis ir reikalui esant — atvyksta į namus. Dėliai platesnių informacijų kreipkitės ypatiškai arba telefonu:

Miss JOSEPHINE SCHULTZ
6738 So. Campbell Av. Chicago
Tel. Hemlock 4550

LIETUVIAI GYDYTOJAI
(Amerikos Liet. Daktarų Draugijos Nariai)

Phone: Hemlock 7828

Dr. C. K. Kliauga
DENTISTAS
2420 West Marquette Road
Arti Western Ave.
Valandos:
Nuo 9:30 ryto iki 8 val. vak.

Tel. Republic 2266—Hemlock 2010

Dr. K. Drangelis
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

Phone Canal 6122

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Ned. ir Seredoms pagal sutartį.
Rez.: 6628 So. Richmond St.
Tel. Republic 7868.

Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytais
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

Dr. Strikol'is
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel: Boulevard 7820
Namų Tel: Prospect 1930

Phone Victory 2514

Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 South Halsted Street

Phone Grovehill 1595
Ofiso Valandos:
Nuo 9 iki 11 ryto; nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 7 iki 9 val. vakare.

DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2422 West Marquette Road
Cor. 67th St. ir Artesian Ave.
CHICAGO, ILL.
Šeštadieny ir Trečiadieny po piet pagal sutarima.

LIETUVIAI GYDYTOJAI

Phone Victory 7188

DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Telefonai: Boulevard 5913
ir Boulevard 5914

DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9
Nedėliomis pagal sutartį
756 W. 35th Street
N. E. kampas 35th ir Halsted Street

A. K. Rutkauskas, M.D.
4442 South Western Avenue

Tel. Lafayette 4146

Valandos: Nuo 9 v. ryto iki 8 v. vak.

Dr. Karl Nurkat
(NURKAITIS)
Akiniai pritaikomi atsakančiai.

3514 So. Halsted Street

Tel. REPUBLIC 0098

DR. A. J. MANIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos:
Nuo 2 iki 5 val. diena ir
Nuo 7 iki 8 val. vak.
3008 West 59th Street